

vestnik

"MESSENGER" — GLASILO SLOVENCEV V AVSTRALIJI

LETNIK XXII, ŠTEV. 7/8

Registered for posting as a publication — Category "A"

JULY/AUGUST, 1978

Published by:
Slovenian Association, Melbourne
P.O. Box 185 — Eltham, Vic., 3095
Telephone:
Melbourne: 437 1226
Editor:
Marijan Peršič
Set up and printed by:
Polyprint Pty. Ltd.
Price — cena:
30c
Annual subscription — letno:
\$5.00

ZAKAJ NE "SLOVENES?"

The preamble to the constitution of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia promulgated in 1974 begins with the following words:

"Based on the right of every nation to selfdetermination, which includes also the right to secession, the nations of Yugoslavia ..."

It can be seen from the above quotation that the Yugoslav Government on paper recognized the right of secession to its constituent nations, Slovians, Croats, Serbs and Macedonians.

One would assume that where the constitution guarantees a right, people would be allowed to propagate such right ...

Still, Yugoslavia at least recognized that Slovians, Croats, Serbs and Macedonians are nations with separate identities and accords them statehoods and nationality.

The Australian Government is apparently

completely oblivious of this fact and for all purposes lumps together Slovians, Croats, Serbs and Macedonians under the term "Yugoslavs".

According to the last official Yugoslav census only one per cent of the Yugoslav population declared themselves as Yugoslavs.

Officially there are in Yugoslavia many times more Hungarians and Albanians than Yugoslavs ...

Tako je napisal v "Ethnic news-week" 30. junija podpredsednik etničnega sveta v N.S.W. G. Vlado Menart. Vsi zavedni Slovenci se z gornjim lahko samo strinjamo. V tej zemlji tukaj samo lahko samo pripadniki slovenske etnične skupine in nobene druge. To moramo povdarjati ob vsaki priliki tako, da bo tudi tukajšnjim oblastem postala slika jasna.

ZAHVALA

Slovenci v Avstraliji, ki se že toliko let zbiramo in razhajamo, češ da nas je premalo in da ne bo vse skupaj nič z našimi organizacijami, si še vedno lahko štejemo v ponos, da nismo utihnil in da se v potrebi še živo oglašimo. Dve besedi v Avstralskem časopisu, "NO SLOVENIA", spravi skupaj kar štiri predstavnike slovenskih društev! To je dokaz, da še imamo nekaj skupnega, nekaj dragega in vrednega zagovora. Slovenija je še vedno naša draga domovina, in kdor tega ne ve, je nevednež, pa tudi če je urednik velikega dnevnika "The Age".

Hvala Vam, sodruzniki pri slovenskih društvih,

STAN PROSENAK, ŠTEFAN SRNEC,
HERMAN JAKSETIČ, IVAN BOLE,

za odločno besedo ob pravem času.

V imenu Slovenskega Narodnega Društva,

Ivan Kobal

SLOVENSKA BESEDA MED AVSTRALCI

O reviji SCOPP se bo verjetno v bodoče več govorilo in pisalo v etničnih krogih. Ta revija postaja bolj in bolj obsežna po številu jezikov, v katerih priobčita zanimive literarne članke.

Slovenci v Avstraliji se skozi to revijo lahko damo spoznati Avstralskemu svetu. Članek "Beseda ki moti", vzeti iz "Misli" pokojnega patra Bernarda, preveden v angleščino in tiskan v obeh jezikih, je povzročil mnogo zanimanje. Tako tudi pesem Ivana Kobala, "Nova domovina", prevedena pod naslovom "Adopted Country", je bila dobro sprejeta. V tekoči številki je ponatisnjena znana pesmica o mački in miški, "Zverina premagana"; v angleščini ima naslov "The Beast Defeated".

V prihodnji številki SCOPP bo pa drugo uvodno poglavje Kobalove knjige o Snowy Mountains, "MEN WITHOUT WOMEN". Ta knjiga bo izšla prihodnje leto in se lahko naroči skupno z letno naročnino te revije.

PO SVETOVNEM NOGOMETNEM PRVENSTVU

Z izjemo olimpijskih iger je menda ni športne prireditve, ki bi pritegnila tako široko zanimanje svetovne javnosti, kot jo je nedavno končano svetovno nogometno prvenstvo v Argentini.

Večina nas je spremljala potek teh tekem na televizijskem aparatu, kjer smo v podrobnostih lahko opazovali borbo za žogo na zelenem polju. Kaj pa se je godilo za kulisami pa nam TV ni mogel pokazati. Zato bodo verjetno mnoge naše čitalce zanimali sledeči izlečki iz komentarja, ki ga je napisal za ljubljanski TELEX režiser, publicist in satirik g. Žarko Petan:

Tako kot vsem nogometnim navijačem srednjih let se tudi meni kolca po "dobrih starih časih", ko so se za žogo podili Pele, Eusebio, Cruyff, Beckenbauer, Bobek, Čajkovski, Mitič, Beara. Malo starejši pa se prav tako

z navdušenjem spominjajo Zamore, Meazza, Pirole, Moše Marjanovića (ki je bil menda prvi nogometaš, ki je dosegel 1000 zadetkov na uradnih srečanjih — dvajset let poprej kot Pele), Hitreca, Woelfla ... Vsaka generacija ima pač svoje idole. Če ji slučajno niso pri roki, pa jih brž ustvari.

Enajsto svetovno prvenstvo v Argentini se ni odlikovalo po odličnih posameznikih. Ne Mario Kempes, s šestimi goli najboljši strellec prvenstva, ki je v finalni tekmi pokopal vse upe nizozemskega moštva, ne vratar Fillol, gibčen kot mačka, niti preudarni Rensenbrink (Rivelino, ki so ga reklamirali kot naslednika Peleja, ni zdržal tega bremena) niso iz testa, iz kakršnega mesijo zvezdnike. Danes nogomet ni več igra izjemnih talentov, improvizatorjev, žonglerjev, umetnikov, nogohitcev — nogomet je postal raču-

(se nadaljuje na strani 7)

KAJ IMA S.D.M. V NAČRTU ZA TO LETO:

2. SEPTEMBRA: Večer naših očetov
9. SEPTEMBRA: Pomladansko rajanje
7. OKTOBRA: Filmi kažejo pretelost S.D.M.
8. OKTOBRA: Festival slovenske mladine
Razstava: Dela pridnih ženskih rok; Narodnih izdelkov; Ocenjevanje peciva; Ogled slovenskih vin; Fotografije iz življenja našega društva; Naši otroci tudi znajo; Knjige, tisk in posebnost
14. OKTOBRA: Meddruštvene Balinarske tekme, Vaški sejem
Družabni večer
15. OKTOBRA: Uradna otvoritev našega središča Akademija
Veseli večer s plesom
11. NOVEMBRA: Večer v vinski kleti
2. DECEMBRA: Miklažev ples
26. DECEMBRA: Spet smo na štefanovanju
31. DECEMBRA: Pozdravljeno novo leto

24. REDNA LETNA SKUPŠČINA

SLOVENSKEGA DRUŠTVA MELBOURNE

se bo vršila

v nedeljo 27. avgusta 1978

s pričetkom ob 2h popoldne

v Dvorani S.D.M. v Elthamu

S.D.M. poziva vse svoje člane na 24. redno letno skupščino, s katero bo stopilo v 25. leto delovanja med Slovenci v Melbourneu.

Vsaka letna skupščina je važen mejnik v življenju društva in važno je, da se je člani udeležijo v čim večjem številu. Kajti to je mesto in čas kjer se pregleda delovanje preteklega leta in določi smernice za prihodnje.

Na skupščini imajo člani pravo in dolžnost, da izrazijo svoje zadovoljstvo, negotovanje ali celo obsodbo nad rezultati dela odbora. V interesu članov je tudi, da na skupščini določijo kaj je treba v prihodnjem letu spremeniti in izboljšati in kaj odvréti.

Vse negotovanje in oporekanje med letom ni tako učinkovito kot tedaj, kadar je izraženo na skupščini in celo potrjeno od večine udeležencev. Med letom ima upravni odbor vso pravico odločati in vzame v obzir kritiko ali nasvet le ako hoče. Zato med letom lahko vplivamo na odločitve odbora v glavnem samo v razgovorih z odborniki, ki lahko prinesejo naše pripombe v razpravo na sejo odbora. Tam se potem tehtajo napram drugim predlogom, katerim mi nimamo možnost istočasno oporekati.

Na skupščini je drugače. Tam ima vsak član, v okviru pravil društva, pravico prinesiti na javnost svojo pritožbo ali predlog, jih jasno in glasno utemeljiti, jih braniti ter pridobiti podporo ostalih članov.

Zatorej, vsi, ki imate kaj na srcu, sedaj je čas, da to v smislu obstoječih pravil ter obliki, ki jo predpisujejo obstoječe demokratske konvencije, prinesete na dan. Na skupščini; jasno, pošteno in olikano, ne pa ob kaki drugi priloiki in na način, ki lahko prinese samo nezaželeno in nekoristočno razburjenje duhov.

Torej pridimo na skupščino. Pohvalimo kar je treba pa tudi pokarajmo, če mislimo, da je tako prav. Toda vse v merah dostojnosti, medsebojnemu zaupanju ter spoštovanju različnosti mišljenja. Le tako bomo uspešno zajadrili v leto srebrnega jubileja S.D.M.

Predstavljamo slovensko slikarsko in pleskarsko podjetje

SUNSHINE PAINTING SERVICE PTY. LTD.

62-64 MONASH STREET, SUNSHINE, 3020

Tel. 311 1040, 311 8343

Lastnika: Jakob in Jim Korošec

Svoji k svojim !

VPLIVNI POLJAK

V časopisju te dni lahko često zadledimo ime Zbignew Brzezinski. Je to svetovalec prezidenta Carterja in baje načrtuje zunanje-politično strategijo U.S.A.

Kaj več vemo o njem?

Po študijah se je vrgel v znanstveno delo. Na Harvardski univerzi je prejel doktorat in na tej univerzi predaval sedem let. V tem času se je oženil z Muško Benešovo, vnukinjo češkoslovaškega predsednika Edvarda Beneša, katere oče je bil češkoslovaški generalni konzul v San Franciscu. Leta 1963 po je prof. Brzezinski prešel na univerzo Columbia v New Yorku, kjer je bil do zadnjega vodja raziskovanj sprememb na Zahodu v mednarodnem pogledu. V študijske namene je tudi večkrat potoval v dežele za "železno zaveso", da bi čimbolj preštudiral razmere v srednjevzhodni Evropi. Tako je tudi pripravil tedaj načrt, ki nosi ime po njem: "Brzezinskega načrt za Vzhodno Evropo". Vedno je poudarjal, da je treba hiteti a stabilizaciji Evrope. Bil je že med drugim svetovalec v času predsednika Johnsona.

Brzezinski pravi o sebi, da predstavlja v zunanji politiki srednjo pot, to pomeni, da ni ne "golob ne sokol". Mnenja je, da gre h koncu industrijska doba v svetu in da nastopa nova, ki bo kombinacija tehnologije in elektronike. Po njegovem se bo ta sprememba najprej pokazala v Ameriki. In Amerika bo v nekem smislu postala "poizkusni zajec".

VERSKA NESTRPNOST V IZRAELU

V izraelskem parlamentu so lani novembra čisto tiho izglasovali zakon, za katerega sodijo, da je naperjen proti kristjanom. Gre namreč za zakon, ki grozi s strogimi kaznimi vsakemu, ki bi komu dal materialno pomoč, v denarju ali kako drugače, in ga potem

spreobrnil v svojo vero.

Palestinski kristjani, posebej Arabci, čutijo, da jim novi zakon prepoveduje vsakršno dobrodelnost, ki je bila vedno znak Cerkve in njenega apostolata. Tudi misijonske dejavnosti vseh vrst so tako z zakonom prepovedane, saj so misijonarji vedno tudi karitativni delavci. Če se bodo še naprej posvečali obema poslanstvoma, jim grozi tudi do pet let strogega zapor.

(Družina)

NOVO MESTO PRVO — ZA BEOGRADOM

Anketa, ki so jo pred kratkim izvedli sodelavci redakcije ekonomskih informacij Tanjuga, ko so primerjali vrednost kupljene hrane v osemnajstih jugoslovanskih mestih (zraven pe tudi Novo mesto), daje še verjetno najbolj natančno sliko, kje in kaj kupujemo najdražje. V košaro so nakupili kruh, mleko, sadje, zelenjavo, meso, mast, fižol in čebulo.

Dobljeni rezultati so presenetljivi, zaradi tako različnih zneskov seveda. Na prvem mestu liste najdražjih mest v Jugoslaviji se je znašel Beograd, kjer je bilo za vsebino košarice treba odšteti 297,10 din, da Dolenje pa bo zanimivo, da je Novo mesto na tej lestvici na drugem mestu(!). Omenjena košarica v prodajalni z malo-prodajalnimi cenami pe veljala natanko 294,15 din. Za Novim mestom so celo takšna mesta kot Zagreb, Ljubljana, Titograd, Niš, Maribor, Reka itd.

(Dolenjski List)

SLOVENSKA MAŠA TUDI V VIDMU

Na pobudo slovenskih vernikov, ki živijo v furlanskem mestu Vidmu (Udine), bo v kapeli videmskega semenišča vsako drugo soboto zvečer slovenska božja služba. Daroval jo bo prof. dr. Marino Qualizza (Hvalica), ki poučuje v videmskem semenišču in je doma iz beneške Slovenije. (Družina)

POROKA ŠE NI DOVOLJ

Poroka z avstralskim državljanom še ne obvaruje pred deportacijo v slučajih kadar minister smatra, da je deportacija upravičena.

Večje število ilegalnih naseljencev je zaprosilo za preklíc naloga o deportaciji, ker da se nameravajo poročiti z avstralskim državljanom. Minister Mackellar je dejal, da takšni izgovori ne veljajo in, da ima vsak avstralski državljan možnost slediti svojemu zakonskemu drugu v njegovo rodno deželo.

POSOJILA ZA MALE PODJETNIKE

Novo uvedeni zakon sedaj omogoča Commonwealth Development Bank, da posoja najrazličnejšim vrstam podjetij, še posebno malim podjetnikom. Prosilci za tako posojilo morajo dokazati, da jim je nemogoče dobiti denarna sredstva pod sprejemljivimi pogoji kje drugje. Prošnjo pa morajo vložiti preko svoje poslovne banke (Tradink bank).

IZKAZNICE ZA BREZPOSELNE

Avstralska vlada raziskuje možnost, da izda vsakemu brezposelnemu osebno izkaznico, na podlagi katere bo dohival denarno pomoč. Namestnik Prvega ministra g. Anthony je dejal, da se vlada zaveda, do bo proti temu mnogo opozicije, češ, da se kršijo osebne svoboščine, toda na drugi strani je vlada dolžna, da pazi kako se troši denar davkoplačevalcev.

"Ta sistem bo mnogo natančnejši in se ga ne bo moglo tako lahko zlorabljati. Vsota denarja, ki ga izdamo za brezposelne podpore je ogromna. Presega 900 milijonov dolarjev, toda kjer je upravičena, podpiram ta izdatek stoo odstotno. Vendar so mi bili javljeni slučajji, kjer so osebe dobivale dvojno podporo, ali pa jo prejemale tudi neupravičeno", je dejal minister.

OBISK V JUGOSLAVIJI

Minister za Emigracijo in Etnične zadeve Viktorije, Mr. Walter Jona se je v teku svojega potovanja po Evropi ustavil tudi v Jugoslaviji. Imel je razgovore z vladnimi predstavniki republike Srbije, Hrvatske in Makedonije o problemih naseljencev s teh področij v Viktoriji.

DARWIN MODEL SOZITJA

Profesor Jerzy Zubrzycki, predsednik Sveta za etnične zadeve Avstralije (Australian Ethnic Affairs Council) je ob obisku v Darwinu dejal, da je ta kraj primer kako evropski naseljenci živijo v najboljši harmoniji s številnimi skupinami Azijcev in Aboriginov.

Delegacija tega Sveta je obiskala tudi taborišča za begunce iz Vietnama in našla, da to niso bogati zemljiški posestniki ali trgovci temveč izurjeni rokodelci z velikimi družinami, pripravljeni doprinesiti svoj delež k razvoju Avstralije.

ETHNIC MUSIC OFFICER

M/s Frances Paterson je bila imenovana za prvega pospeševalca (promoter) etnične glasbe pri Avstralskem glasbenem centru v Canberri. Naloga M/s Paterson bo, da napravi stike z etničnimi skupinami in posameznimi glasbeniki etnične izvora.

POZOR! POLIO!

Služaj Polia (dečje paralize) se je pojavil v Footscrayu. Polio je nevarna in težka nalezljiva bolezen, ki jo povzroča virus.

Polio povzroča paralizo (ohromitev). Polio se lahko prepreči s Sabino-vim serumom, ki ga lahko vzamete v obliki tablet.

Sabin lahko vzame vsakdo: od dojenčkov starih preko 2 meseca do ostarelih oseb.

Sabin vas bo obvaroval za vedno, kadar ga enkrat vzamete.

Če še niste bili imunizirani in se hočete obvarovati pred to nevarno boleznijo, javite se na:

FOOTSCRAY HEALTH DEPARTMENT

Telefoni: 688 0322, 688 0323, 688 0324, 688 0325, 688 0326.

Milan Sedmak iz Doncastra

se priporoča za

POPRAVILO

vseh vrst

- ★ RADIO APARATOV,
- ★ TRANSISTORJEV,
- ★ ZVOČNIKOV in
- ★ MAGNETOFONOV.

Telefonirajte po delovnih urah na

859-6350 (Melbourne)

KRATKO IZ AVSTRALIJE

"Avstralska vlada dela vse kar more za begunce iz Indokine", je izjavil minister za Emigracijo g. Mackellar ob svojem obisku v Indoneziji. Avstralija je dosedaj sprejela 11.000 beguncev iz teh krajev, v teku naslednjih 12 mesecev pa jih bodo dopustili še 9.000.

Federalna vlada bo spremenila svoj carinski zakon tako, da bo dodala kazen dosmrtné ječe za preprodajanje mamil.

37 od 100 prebivalcev v zapadnih predmestjih Melbournea, to so Sunshine, Footscray, Williamstown, Altona in St. Albans je bilo rojenih izven Avstralije. Zato bo prav na tem področju Federalno ministerstvo za Etnične zadeve izvršilo pregled potreb novonaseljencev. Ta pregled, ki se bo najprej osredotočil na organizacije in pozneje na posameznike bo služil za kasnejše načrtovanje ministerstva.

Obrambna sila Avstralije je bila konec maja t.l. 154 oseb pod maksimalnim dovoljenim številom. In sicer šteje mornarica 16.327, kopna obramba 31.962 in zračne sile 21.598 pripadnikov.

Po pojasnilu ministra senatorja Carrick-a lokalnim oblastem ne bo treba zvišati svojih davkov (rates), kajti federalna vlada jim bo dala v naslednjem letu okoli \$183 milijonov, kar je 10% več kot prejšnje leto.

V Avstraliji smo imeli v preteklem letu kar 449 projektov za raziskavo razvoja energije. Od teh smo jih 179 vzdrževali davkoplačevalci s svojimi taksami preko federalne vlade. Stalo nas je kar 14 milijonov dolarjev.

NA HRIBU OB YARRI

SREČANJE S SOSEDI

V soboto 17. junija je S.D.M. povabilo sosede, ki prebivajo v okolici Slovenskega središča v Elthamu, da si ogledajo napredovanje del ter, da se istočasno spoznajo z društvom, nameni in načrti za bodočnost.

Odziv povabilu je bil odličen in preko 40 sosedov, ki so dosedaj samo od zunaj opazovali dejavnosti na hribu je imelo priliko, da se prepričajo o pridnosti slovenskih rok.

Drugi namen tega povabila pa je bil, da odbor S.D.M. zve za mišljenje sosedov o društvu in da ugotovi ako imajo bilo kakšne pritožbe, katere bi lahko preprečevale dobre odnose.

Po ogledu zemljišča in klubskih prostorov je bila za goste pripravljena zakuska in tako podana prilika, da se v čim bolj prijetnem vzdušju pomešajo s prisotnimi člani in v nevezanem razgovoru izrazijo svoja mišljenja. Lahko je bilo ugotoviti, da imajo vsi zelo dober vtis o delavnosti društva in obnašanju članov in, da je edini problem le povečanje prometa na še neasfaltirani javni cesti ter deloma hrup avtomobilov kadar zapuščajo zemljišče pozno v noči.

Glede cestišča S.D.M. ne more

ničesar ukreniti, kar pa se avtomobilskega hrupa v pozni noči tiče, odbor S.D.M. naproša vse člane, da se zavedajo tega problema in se skušajo temu primerno obnašati.

Edino drugo važno opozorilo, ki je bilo znešeno je to, da se včasih otroci s središča pridejo igrati ob vodnem jezcu na enem sosednjih zemljišč. Bregovi tega jezca so zelo strmi in spolzki, zato ostoji nevarnost, da se otroku lahko spodrsne in da pade v vodo in se utopi. Na posameznih starših je, da si vzamejo to opozorilo k srcu in preprečijo tragedijo.

Ob zaključku zakuske se je predsednik S.D.M., g. Prosenak zahvalil za obisk in izrazil željo, da bi sosedski odnosi vedno ostali prijateljski ter, da bo odbor vedno upošteval kakršenkoli nasvet ali pritožbo.

Na obrazih navzočih je bilo brati, da je sestanek dosegel svoj namen ter jasno pokazal, da je Slovenski center brezpogojno, ne samo sprejet kot del soseščine, nego tudi to, da sosedje smatrajo, da je vsako zboljšanje na zemljišču tudi zboljšanje za celo okolico.

DELAVNA MLADINA

Mladinska sekcija S.D.M. je tudi letos v prostorih društva priredila nekaj filmskih večerov. Eni bolj uspešni, kot drugi; to pa je seveda mišljeno po številu udeležencev. Saj veste kako je! Če je toplo ali celo vroče, se izgovarjamo, da se nam ne da tako dolgo sedeti na stolu in gledati film, in če je hladno, je ravno tako. Torej vprašajmo se, kaj želimo?

16. junija sta bila predvajana dva filma. Slovenski se je imenoval "GORSE V CANADI", in je bil slovenskemu društvu Melbourne podarjen od Gos. Šajnovič, nekdanjega predsednika S.D.M., ko se je v Melbournu nahajal na obisku pri prijateljih.

Če tega filma niste videli, upamo, da ga boste v bodoče, saj je last S.D.M. in ga bomo še predvajali. V njem smo spoznali velikega moža, Goršeta, ki se v Kanadi ukvarja z kiparstvom.

S svojimi spretnimi rokami že vrsto let upodablja razne kipe in modele iz žgane gline in lesa. Številne cerkve v Kanadi so okrašene z njegovo umetnijo, marsikatero društvo ima kip znane-

ga slovenskega pesnika ali pisatelja, ki ga je upodobil ta slovensko-ameriški umetnik.

Posnetek filma je bil kvaliteten in se je odlično ujemal z kvaliteto kiparstva tega moža. Veseli nas, da smo tudi mi, tukaj v Avstraliji deležni delček te umetnosti, pa čeravno samo na platnu prikazanega filma.

Drugi film je bil avstralske produkcije, pod naslovom "HIGH ROLLING" in brez dvoma sta oba filma bila všeč vsem navzočim, saj je vedno nekaj za mlajšo in starejšo generacijo.

Mladina se zaveda, da v zadnjem mesecu ni tako aktivna, kot bi morala biti, a je razlog za vse to. Večina njih se začasno nahaja na dopustu v domovini, tisti pa ki so tukaj, se pridno pripravljajo za šolske izpite in jim zato ne preostaja veliko časa za kaj drugega.

Vse kljub temu še ni zamrlo in bodo mladinci za "week-end" 21., 22. in 23. julija odšli na snega na Mt. Buller. Več o tem, bom poročala po vrnitvi.

PRVO LETO LOVSKE DRUŽINE

V soboto 8. julija je "LOVSKA IN RIBIŠKA DRUŽINA" praznovala prvo obletnico obstoja. To smo proslavili s plesom na poseben način. Lovcev sedaj ni malo in jih je za organizacijo v počastitev obletnice priskočilo na pomoč veliko.

V tem kratkem letu so lovci ustanovili marsikaj in dosegli veliko uspehov. Imeli so štivilo skupnih lovov in je udeležba bila ogromna. Do sedaj so se vsi srečno vrnili, kljub manjšim nezgodam, kot skorajšnja utopitev pristnega mornarja in podobno. Upamo, da bodo tudi v bodoče pazljivi.

Za ta ples, ki se je pričel že ob 3h popoldaj, je bilo veliko priprav. Najprej je bilo treba olepšati dvorano, ki je, na vsak pogled, bila bogato okrašena z nagačenimi pticami in borovimi drevesci.

Pečenje svinj, kozličkov, govejega stegna in puranov se je vršilo pred dvorano, kjer je bila iz pločevine narejena baraka. Klub vsem naštetim pečenkam je zgodaj primanjalo hrane, tako da so peki neprestano kurili in spekli še več mesa za mnogo številne obiskovalce.

Poleg ostalih zanimivosti lovskega

plesa, so posebna atrakcija bili lovci sami. Kaj mislim s tem je to, da so si lovci letos nabavili svoje uniforme. Klobuke so imeli že lani in so si s temno zelenimi hlačami in kravatami ter svetlo zelenimi srajcami, uniformo izpopolnili.

Pred dvorano je bila tudi strelska lina, pri kateri je marsikater neizkušen lovec nameril v nagelj. Srečolov že dolgo ni imel toliko in tako bogate dobitke, kateri vam je na srečko prinesel predmete velike vrednosti. Dražba zračne puške je doprinesla lepo vsoto in se darovalcu zanjo prav lepo zahvaljujemo.

Ansambel Drava nas je zabaval že od 6. ure dalje. Ako še niste vedeli, ansambel je skomponiral tudi pesem, ki je bila namenjena starešini Lovske in Ribiške Družine, Janezu Zemljič. Le škoda da si je nisem zapomnila.

Prva obletnica Lovske in Ribiške Družine je bila zelo uspešna. Ne samo, da znajo lovci prirediti odlične plesne in hoditi na lov, temveč so pridni člani, ki darujejo veliko svojega prostega časa in pomagajo pri gradnji prostorov S.D.M., zato jim iskreno čestitamo in smo jim hvaležni za vse kar so storili.

IZ DOPOLNILNE ŠOLE S.D.M.

Kot že omenjeno, pouk slovenskega jezika v Elthamu se je pričel v aprilu tega leta. Malo smo zamudili, smo pa med počitnicami nadomestili. Obisk je zelo lep, saj redno prihaja 35 učenec. Vpisanih je 42, vendar jih je trenutno precej s starši na dopustu v Sloveniji.

Prvi dan pouka z vpisom smo imeli v dvorani, potem pa smo se preselili v takoimenovani "kurnik", kot se je prostor po 'domače' imenoval. Prostor so neke nedelje zjutraj zelo hitro uredili: iz razmetanega "kurnika" je nastal prijazen razred, z obloženimi stenami, mizami in klopmi. Proti koncu pouka so nas 'prileteli' pogledat komarji, pa smo se jih pridno otepli.

Ko smo pred tedni spet prišli v šolo, pa našega "kurnika" ni bilo več. Pridne roke staršev in mladine so že pričele z gradnjo šolskih prostorov. Na naš prvi razred nam ostane le prijeten spomin, da smo se v njem začeli učiti slovensko abecedo.

Vsi že komaj čakamo na novi razred.

Dekleta, katera so sodelovala pri izbiri lepote so pridno nabirala denar in podarile nabrano vsoto, skoraj \$2000 za novi razred.

'Hvala lepa dekleta!', se zahvalim

jaz, otroci pa se bodo z učenjem slovenskega jezika skušali oddolžiti mladini in staršem, ki tako pridno, potrpežljivo in skrbno delajo zanje.

Čeprav se je šola začela šele v aprilu, so se otroci že pripravili za materinski dan in presnetili mamice in stare mamice. Otroci zelo radi nastopajo in so zelo navdušeni. Starši vedo, koliko truda je v vsaki slovenski besedi, katero se otrok uči za nastop; toliko ur pripravljanja, ponavljanja in spet ponavljanja je v eni sami deklamaciji, v eni sami vlogi za kratko igrice... Koliko besed spremlja pri učenju tudi jok in obup, pa se malčki vseeno potrudijo in ko pride dan, da se postavijo pred množico ljudi, jih lahko ponosni gledamo in poslušamo.

Žalostno je včasih, ko po tolikih urah učenja in pripravljanja ne zasluži priznanja in spoštovanja navzočih s tišino v dvorani. Otrokom vzame 5 krat, 10 krat več časa, da se naučijo slovensko pesmico, ki pa se na žalost, velikokrat izgubi med pogovorom živahne in prevesele družbe v dvorani.

Dajmo, spoštujmo tudi naše najmlajše, ki s tolikim trudom poskušajo razveseliti prav nas, priznajmo jih v našo sredino in pohvalimo jih z našo pozornostjo.

D. GELT

ROJAKI ŽELITE PRISTNIH KRANJSKIH,
ALI SLOVENSkih PLANINSKIH KLOBAS
IN DOMAČEGA PREKAJENEGA MESA . . .

OBRNITE SE NA SLOVENSKO PODJETJE

JOHN HOJNIK SMALLGOODS
PTY. LTD.

209-215 St. George's Road, North Fitzroy, 3068

Tel. 48 6656 — 48 8757

Postreženi boste v domačem jeziku

FILM O GORŠETU

Mladinski odsek S.D.M. nam je v petek 16. junija zopet priredil filmski večer. Na žalost je hladno vreme zadržalo večje število gledalcev, toda vsi, ki so bili prisotni so bili zadovoljni s sporedom pa tudi kakovostjo predvajanja.

Tokrat so predvajali dva filma. In sicer, v Avstraliji snemano, eno in pol urno parodijo na moderno življenje mladine, ki se v današnjih časih, brez resnega življenjskega cilja potepa po avstralskih cestah ter sanja o hitrem, pa četudi nepošteno pridobljenem zaslužku. Kdor je pravilno razumel ustvarjalca filma, je spoznal da namen vsebine ni bil pokazati lahkotnosti življenja nego satirizirati in poudariti brezupno neresnost pogledov takozvanih "drifterjev".

Drugi del programa pa je bil slovenski film "France Gorše v Kanadi", katerega je filmski knjižnici S.D.M. podaril g. Stanko Šajnovič, ki je bil na obisku lanskega novembra. Ta film gotovo predstavlja lep dosežek slovenske zdomske kulturne ustvarjalnosti.

Akademski kipar France Gorše, ki je v preteklem letu prekoračil že 80 let svojega življenja živi sedaj na Koroškem. V petdesetih in šestdesetih letih pa je kiparil po Severni Ameriki. V počastitev 90 letnice tega velikega umetnika so se rojaki v Kanadi, kjer je zapustil nekaj sto stvaritev, odločili, da izdelajo barvni film o njegovih delih v Kanadi.

Premiera tega filma je bila 13. novembra 1976 v Torontu, ob prisotnosti slavljencev. Misel na film se je spočela pri lazaristu Tonetu Zrcnu, ustvaritvi pa sta ga pomagala g. Jože Silvaj — slika, režija, montaža in produkcija, pa skladatelj in dirigent Valter Babiak — Ukrajinec po rodu, ki je skrbel za glasbeno spremljavo. Scenarij in spremno besedilo je pripravil g. Zrnc.

Namen filma je pokazati lepoto Goršetovih umetnin, hkrati pa dati umetniku zaslužno priznanje. Film v glavnem pokaže Goršetova dela v Kanadi od leta 1953 do 1975. Zajame vse kiparjeve tehnike in sloge v tem obdobju ter pokaže umetnika samega pri delu. Stroške pri delu je križala Slovenska šola Marije Pomagaj v Torontu.

Zeleti bi bilo, da nam mladinski odsek prikaže še več slčnih kulturnih filmov, seveda v zvezi z zabavnim programom. Pičel obisk zadnje predstave predvajalcev ne sme zaračarati. Morda večeri med tednom niso tako prikladni kot bi bila morda sobota ali pa še boljše, nedelja zvečer. V nedeljo bi gotovo mnogi od nas povežali izlet na hrib z dobro večerjo in filmom. Morda bi bilo tudi bolj praktično ako bi se potem filmski večeri priredili v enakomernih presledkih, na primer enkrat na mesec in vedno na isti dan v mesecu. No vsak način je treba nadaljevati in ob dobrih programih bo zanimanje vedno večje.

IZ NAŠE PLANICE

IMENA NOVEGA VODILNEGA ODBORA NA PLANICI

1. Matija CIMERMAN;
2. Lojze KOVAČIČ;
3. Štefan SRNEC;
4. Miro FRANETIČ;
5. Jože VARGLIEN;
6. Frank ROZMAN;
7. Darko ERZETIČ;

8. Milan OSTROUŠKA;
9. Frank SABEC;
10. Tone CEVEC;
11. Frank KINKELA;
12. Miro SMRDELJ;
13. Zorko ABRAM;
14. Frank KOZEL.

Tajnik: Stefan Srnc

16. julija '78. je bil za S. D. PLANICA, Springvale odločen dan. Namreč tega dne so se na zemljišču Planice vršile letne volitve. Obisk članov je pokazal, da Planičarji radi pokramljajo med seboj, še rajši pa imajo svoje društvo, zato so tudi dobro premislili in volili vse štiri odbore.

Vodilni odbor se je le delno spremenil. Predsednik, Pod-predsednik, Tajnik in Blagajnik so ostali isti.

Izvoljen je bil skoraj popolnoma novi Nadzorni odbor, le eden je ostal prejšnjih. Po imenu članov novega Nadzornega odbora, kaže, da boljših ljudi za to delo bi ne bilo mogoče najti, saj so vsi *stari, trdi* Planičarji, katerim ni bilo žal ne časa, ne denarja ali pa nasveta za Planico. Čestitke in mnogo uspeha v prihodnjih treh letih!

Materinska sekcija se je menjala popolnoma.

Mladinska sekcija si je izbrala zelo dober in močen odbor, kateri je že kar istega dne začel delati načrte za bodoče udejstvovanje na Planici.

Največje vrednosti za nas pa je to, da se z vsemi, prav z vsemi mladinskimi odborniki lahko pogovoríš po slovensko!

Ne morem si kaj, da ne bi pohvali naše tajnice mladinskega odseka. — Podala je celoletno poročilo mladime popolnoma v pravilni slovenščini. Za kar smo res lahko ponosni in zato pa tudi imamo veselje delati na Planici, ker vemo, da nam ob strani stoji naša mladina, katera bo nekoč prevzela in nadajevala, kak smo si zadali!

MLADINA PLANICE

Spet se oglašam s kraktkimi novicami.

Imeli smo Rock 'n' Roll ples, kateri nam je lepo uspel. Lepo število nas je bilo kateri smo se veselili ob zvokih Black Diamond. Naj se tu zahvalim g. Veri Mamilovič in Loreti ter njeni prijateljici, katere so prevzele vso skrb za kuhinjo. Lepa hvala tudi vsem tistim, ki so pomagali, da nam je ples uspel. Mladincem se odbor zahvaljuje, da so darovali pecivo!

Pretekli mesec so naši mladinci igrali football z našimi prijatelji Italijani. Kljub mrzlemu vremenu se nas je zbralo kar lepo število navijačev. Ker pa, kakor vemo, je samo eden zmagovalec; tukaj so bili Italjani močnejši, pa tudi večji od naših fantov, zato so pa tudi oni odnesli zmago. Ostali smo še kar naprej prijatelji in se bomo spet v kratkem pomerili, — ko bodo lepši dnevi. Kar korajžno na vaje!

PRIZNANJE SLOVENSKEMU MLADINCU

Koncem maja je naš slovenski mladinec Vovk Roman iz Burwooda diplomiral kot Bachelor of Engineering.

Njegov petletni študij v Swinburne College of Technology je bil končno kronan z diplomom, katero je prejel v Camberwell City Centre-u.

Roman, slovenska skupnost je ponosna nate, saj si med redkimi mladinci, ki so z vztrajnim študijem toliko uspeli.

Roman, slovenska skupnost je dvojno ponosna nate: Poleg tvoje diplome naj ti naš slovenski mesečnik "Vestnik" izreče še eno priznanje: vselej si bil in si zaveden slovenski mladinec.

Majhen si prišel v Avstralijo. Spominjam se te še iz taborišča v Vidmu. Kot otrok si bil igriv, vendar že kot tak si kazal, da bo nekaj s teboj.

Kaj vse si lahko intimno poveva.

Rasel si v pristnem slovenskem okolju — v zavedni slovenski družini. Ne samo ti tudi sestra in brat so zavedni Slovenci. Vsi ste taki, kakršni so vaši starši.

Kri ne zataji.

Naš težko pričakani tennis court je že tudi dokončan. Sedaj bo pa res veselja na našem zemljišču, samo lepega vremena moramo prositi.

13. avgusta, — to je druga nedelja v avgustu, smo mladinci Planice organizirali izlet na sneg, — na Mt. BULLER. Kdor se nam želi pridružiti, — dobrošli in seveda, se mora takoj prijaviti!

16. julija smo imeli mladinci Planice svoje letne volitve. Izbrali smo si petčlanski odbor, kateri bo skupno deloval in razpravljal vprašanja in probleme z glavnim odborom društva Planice.

V odbor so stopili vsi sposobni mladinci in prepričana sem, da bomo s pomočjo starejših vestno izvrševali svoje naloge.

Tajnica mladinskega odseka:

Tatjana Klančič.

"VESTNIK"
JE NEODVISNO GLASILO
SLOVENCEV V AVSTRALIJI.

Lastnik je
Slovensko Društvo Melbourne

Uredniško-upravni odbor:

Jana Gajšek, Darko Hribernik,
Marijan Peršič, Werner Remšnik

Rokopisov ne vračamo

Letno predplačilo \$5.00
Cena številki 45c

OH TA SMOLA

— Oh, pa ta smola! Tako je Štefan s svojimi delavci na Planici godrnjal, ko je več tednov poskušal vltiti "smolo" za tennis igrišče.

Smola pa taka, vsega se je prijala, le prostora, za kamor je bila namenjena, se ni hotela. Enkrat je bilo premehko, drugič premokro, tretjč tehnične zapreke, — pa je čas bil hitro naokrog. — No, pa, ker se je smola vsega tako hitro prijala, prijala se je nazadnje tudi tal v tennis court-u in se dobro strdila, da je Planica sedaj ponosna na igrišče, kjer že mrgoli igralcev različne starosti.

Tennis court na Planici meri 120 x 60'.

Zaznamovan je tudi za različne druge igre.

16. julija je bilo zanimivo opazovati volitve Planičarjev. Z lahkoto so bili izbrani glavni odbori, saj se zavedajo vsi, da je na Planici mnogo vredna vsaka vložena minuta.

V ženski odbor so se pa zbrale vse nove ženske, kot je bilo razumeti, kajti razumljivo je, da pri napornem delu je treba spremembe.

Pa drugič morda kaj več novic.

Poročevalc.

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA

PUTNIK

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

72 SMITH STREET, COLLINGWOOD, VIC., 3066

Telefon : 419-1584 in 419-2163

Rešujemo vse potovalne probleme za obisk domovine ali drugih delov sveta.

Naša brezplačna usluga: za obisk svojcev iz domovine Vam izpolnimo prošnjo ter jo brez Vaših potov oddamo emigracijskemu uradu.

Z nami se morate pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede rezervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pisмено ali z osebnim obiskom naše pisarne. Za rezervacijo vozne karte pridemo po želji tudi na dom.

Redni poleti v domovino štirikrat na teden!

PUTNIK — SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

Ivan Gregorich

(že od leta 1952 v Avstraliji na uslugo vsem, ki žele potovati)

Po urah:

Paul Nikolich, Nada Nakova, 48 Pender Street, Thornbury, Vic. 3071 — Tel. 44 6733

Ivan Gregorich, 1044 Doncaster Road, East Doncaster, Vic. 3109 — Tel. 842 1755

ZAHVALA

Prav in lepo je, da se v javnosti zahvalim, k tako izvrstno uspeli slovenski ohceti, Viki in Edija, ki se je vršila dne, 3. junija '78, v prostorih S.D.M. Iskrena zahvala naj gre predvsem predsedniku, Gos. Prosenak, na čelu z vso organizacijo, govori, ter vsestransko pomoč. Enako Ge. Markič in ženski sekciji, za pripravo tako okusne hrane in postrežbo. Zahvala tudi Karlu Bevc za organizacijo prijateljev, oziroma gostov, ki so z zbranim denarjem kupili hladilnik. Isto tako so mladinci s svojo zbirko sami kupili pralni stroj. Pozabiti ne smem tudi ansambel Planinka, ki je zabaval goste od zgodnega popoldan, do ranega jutra drugega dne, vse za darilo.

Marku Plesničar s svojim mladim zborom, ki že tako uspešno nastopa, se je tokrat izkazal s petjem pri poročni maši.

Vsem gostom in prijateljem prisrčna hvala za trud, obisk in dragocena darila.

Gajškova

Na levi:

Vesela lovska družba S.D.M. po zmagoslavni bitki z divjimi kozlički in lisičkami.

Spodaj:

Marjanu Preložniku se kar oči svetijo od veselja ob obilnem lovskem plenu.

ZA NAŠE VESELE LOVCE!

Vsi lovci smo že zgodaj vstali,
vsak svojo puškico na ramco djali
in odšli, na hola drija, hola dri.
Ko puške so že pokale,
zverince v godzu stokale,
se je Janez primajal,
z lisičko v roki — "to bo župca", je
dejal.
Vsem se že domov mudi, hola drija
hola dra,
al' z lisičke ne bo kaj prida porcija.
Nobenemu se slina ne cedi,
da bi obiral lisičkine kosti.

J. G.

Na levi:

Otroci nedeljske šole S.D.M., ko so še morali sedeti v "kurniku" maja meseca letos.

Spodaj:

"Kurnika" ni več. Pridni delavci pa so že na istem mestu zalili betonsko ploščo za novo zgradbo, v kateri bodo prostori za nedeljsko šolo in Mladinski odsek S.D.M. Od leve proti desni so sledeči: Tilojo Udovičič, Pepi Hervatin, Lojze Markič, Miro Kastelic, Martin Knap in Tone Knap.

NI UGANILA

Prodajalka zlatine:

— S tole zlato zapestnico boste svoji ženi naredili veliko veselje. —

Kupec dvomljivo:

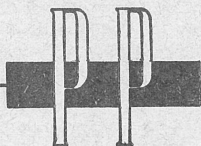
— Ne verjamem, da bi bila vesela, če bi zvedela komu je namenjena. —

OD POSTELJE IN MIZE

Sodnik ves živčen zaradi sitnobe svoje stranke:

— Kaj še hočete. Ločili smo vaju z možem od postelje in mize!

— Stvar ni tako preprosta, gospod sodnik. Zdaj jem na kredenci in spim na kavču.

**TISKARNA
POLYPRINT**

(Vic) P/L.

1 Dods St., Brunswick, 3056
Tel. 387 6922

se priporoča Slovincem in slovenskim podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela.

BREZ KULTURE?

Mnogo prahu so med našimi ljudmi tukaj vzdignile trditve g. Cirila Zlobca, napisane v ljubljanskih dnevnikih po njegovi vrnitvi z obiska v Avstraliji.

V glavnem so nas zbudle izjave, da so Slovenci, ki so prišli v Avstralijo bili "socialna skupina brez kulture . . .", da je "Avstralska slovenska skupnost sestavljena domala v celoti iz ekonomske emigracije . . ." od Slovencev, ki so prišli v Avstralijo "s trebuhom za kruhom" . . ., da jih je po prihodu v Avstralijo "dušila in spreobrnila povojna politična emigracija" . . ., da so pričeli ustanavljati svoja društva šele ko so se "ekonomsko osamosvojili" ter, da se šele od leta 1972 njihova društva spreminjajo v "društva z močnim nacionalnim obeležjem".

Že leta 1957 je S.D.M. postavilo na oder prvo slovensko igro v Melbournu: "Županova Micka".

Sledili so "Stari grehi" v letu 1958 in privabili za tiste čase skoraj vso slovensko družino v Melbournu.

Z marsikatero veselo urico je naša gledališka skupina lajšala našo skupno usodo in nas spominjala na dom.

Igra "Razvalina življenja" (na sliki spodaj) se vrsti na repertoarju skupaj z "Divjim lovcom", "Desetim bratom", "Svojejavčkom" itd. vse do leta 1972

G. Zlobec je bil slabo obveščen. Slovenci, ki ne živimo v Avstraliji šele od leta 1972 naprej vemo, da je dejansko stanje popolnoma drugačno. Naša društva so se pričela ustanavljati že od druge polovice 50-desetih let. Kulturno udejstvovanje v letih do 1972 je prav gotovo na isti ravni, če ne še na višji kot po tem letu. Od samega početka ustanavljanja društev ni bilo niti enega, ki bi si prizadeval delovati na političnem polju. Nasprotno, ker smo vedeli, da so naseljenci iz Slovenije, — po besedah g. Zlobca "po političnih prepričanjih dostikrat vsaksebi", smo se izogibali točk, ki bi nas delile ter gradili na temeljih, ki nas družijo: Našemu jeziku, našemu petju, naši tradiciji in Pričujoča stran je najboljši dokaz, da g. Zlobec ne bi smel tako zviška

Pričujoča stran je najboljši dokaz, da g. Zlobec ne bi smel tako zviška gledati na nas "kulturne siromake". Saj Slovenci tukaj smo se znali in hoteli kulturno udejstvovati kljub trdim pogojem in pičlim možnostim. Prav zato bi morali "kulturni bogatini" v stari domovini, če hočejo biti pravični in nepristranski, to naše hotenje za kulturnim udejstvovanjem toliko bolj ceniti. Uspeh se ne ocenjuje samo po profesionalni ravni in gnotnem dobičku, nego tudi po dobri nameri!

nalniško natančna igra enajstih enakovrednih, tehnično in telesno izjemno pripravljenih poklicnih športnikov, ki disciplinirano izvajajo načrte svojih trenerjev.

Tekme se ne odločajo na igrišču, ampak ob njegovem robu, kjer trenerji oziroma selektorji kot šahovski veleostojitelji premislijo sleherno potezo svojega moštva. Igralci so le figure, ki jih Happli, Schoni, Bearzoti in njihovi kolegi premikajo po šahovnici. Zmaga tisti, ki je zasnoval boljši taktični načrt ali ki ima boljše živce. Kaže, da je bil tokrat v obeh "prvinah" najboljši Menotti, selektor argentinske reprezentance, trener s pokerskim obrazom.

Danes se igra nogomet bolj z glavo kot z nogami, bolj je pomemben žep kot srce.

Hemult Schon si je belil glavo, kako bi svoje moštvo preliščil do finala, dokler ga niso Avstrijci, ki so prišli v Argentino bolj kot turisti, poslali predčasno domov, kjer so ga že čakale upokojitev in rože na vrtu njegove vile. Menda je Schon po neslavni vrnitvi v domovino izjavil, da šele zdaj vidi med rožami tudi plevel, ki ga poprej, ko so rože cvetele, ni bil opazil.

Italijanski selektor Bearzot je v sanjah že videl svoje moštvo v velikem finalu, ko je po prvem polčasu v tekmi z Nizozemsko Italija vodila z ena proti nič. Zato je taktiziral, zamenjal je najboljšega moža na igrišču prodornega Causia, da bi prihranil njegove moči za odločilno tekmo. In Italijani so v drugem polčasu zaigrali veliko slabše kot v prvem, na koncu pa celo izgubili. V finale so šli Nizozemci, Italijani pa so obdržali na četrtem mestu.

Brazilci, ki niso izgubili niti ene tekme, so osvojili komaj bronasto odličje. Namesto njih so v finalu igrali Argentinci, ki so odpravili Peruance

kar a šestimi zadetki. Potrebovali so jih samo štiri, torej so za petdeset odstotkov presežili normo. Ko so se Peruanci vračali domov, so jim Argentinci na letališču pripravili prisrčno slovo. Peruanci so se vračali praznih rok, a verjetno polnih žepov. Gostoljubnost do gostiteljev se vedno splača.

Ali veste, da je Italijan Gonella, ki je sodil finalno tekmo med Argentino in Nizozemsko, po poklicu direktor banke? Naključje? Ne bi rekel... Denar in nogomet sta dandanes tesno povezana.

Velika predstava

Znameniti filmski igralec iz petdesetih let Raf Vallone je v času, ko so bili v Italiji v modi tako imenovani "kričači", rekel, da je nogometno igrišče edini kraj, kjer lahko človek tuli, ne da bi ga ljudje imeli za popeljarja. Od tistih mal se ni spremenil le nogomet, ampak tudi ambient, v katerem se igra ta igra, ki jo pozna več kot polovica človeštva. Med finalno tekmo "mundiala 1978" v Buenos Airesu, je bilo na stadionu River Plate petinsedemdeset tisoč ljudi. Ob televizijskih sprejemnikih je gledalo odločilno srečanje v neposrednem prenosu 750 milijonov gledalcev, med njimi so bili prvič tudi Kitajci, ki so doslej dajali prednost igri z najmanjšo žogico — namiznemu tenisu — pred nogometom.

In vsa ta množica — na stadionu in po domovih — ni le tulila, ampak je metala papirčke, ki so v hipu kot sneg pobelili prizorišče velikega dogodka, je žvižgala, pela, mahala z modro-belimi zastavicami (nizozemske rdeče-bele-modre so se izgubile v argentinskem morju), je piskala, trobila, onemela, ko so Nizozemci v drugem polčasu izenačili, ter končno izbruhnila v histeričen delirij, ko je v podaljšku

Kempes dosegel drugi gol za Argentino.

Menda je v noči z nedelje na ponedeljek Buenos Aires ponorel. Argentinci so pili in plesali, vzklíkali in jokali, streljali in razbijali. Policija, ki ima tam že tako preveč dela, je le s težavo ohranila mir in red.

Več ljudi je umrlo, nekateri v prometnih nesrečah — vozniki so zavoljo prevelikega odstotka sreče v krvi vozili nevarno in neodgovorno — nekateri zavoljo srčnega infarkta.

V neki zakotni gostilni v Avstriji pa si je mlad pleskar prerezal žile, ker se nemška reprezentanca, nekdanji svetovni prvak, tokrat ni uvrstila niti v finale.

Kako so poraz prenesli Nizozemci, ne vem. Njihovi navijači so prav tako poklicni kot igralci. Znano se obvladati, tako v omami sreče kot v depresiji poraza ne dajo duška svojim čustvom. Selektor Happel pa je že tako pred tekmo izjavil, da je pred svetovnim prvenstvom komaj računal z uvrstitvijo med najboljših štiri.

Kaj pa tekma?

Bil je to spopad dveh konceptov, dveh temperamentov, dveh mentalitet: evropske in južnoameriške. Argentinci so imeli na svoji strani domače igrišče, petinsedemdeset tisoč gledalcev, sedemindvajset milijonov rojakov. Vrh tega sta jim bila naklonjeni še sreča in trojica sodnikov, ki je bila verjetno pod psihičnim pritiskom množice.

A kljub temu zmaga Argentine ni moč kaj očitati. Nizozemci so bili tehnično boljši, ampak Argentinci so bili bolj borbeni. Nizozemci igrajo totalni nogomet, Argentinci pa so poudarili totalni zmaga vsa sredstva, tudi takšna, ki že mejijo na nekorektnost. V igri mož na moža so bili ostrejši kot Nizozemci, posluževali so se bolj

umazanih ukan. Zlasti ob koncu srečanja je bilo njihovo obnašanje nesprijetno: simulirali so poškodbe, zvijali v krčih po tleh, odvijali igralni nizozemskega moštva, se pritoževali pri sodniku. Šele po tretjem голу je bil njihov strah spremenil v zmago slavno omamo.

V regularnem času se je tekma končala ena proti ena. V začetku prvega podaljška je vse kazalo, da bodo zmagali Nizozemci, ki so že v zadnjih minutih drugega regularnega polčasa zamudili izjemno priložnost za zmago. Ko je Rensenbrink zadel vratnico mimo ne močnega Fillola. Zadetec Kempesa v 105. minuti tekme je bil hladna prha za nizozemske reprezentante. Sicer so poskušali vse, da bi enkrat izenačili, a Bertoni, ki je devet minut pozneje dosegel še tretji gol za Argentino, je dokončno zapečatilo njihovo usodo.

Tekma se ni končala tako, kot pričakovali malodane vsi nogometni strokovnjaki, ki so napovedovali zmago Nizozemske, marveč tako, kot so planirali menažerji in režiserji tega velikega spektakla — z zmago gostitelja.

STE PORAVNALI ČLANARINO?

PRED ŠESTDESETIMI LETI:

POT DO SAMOSTOJNOSTI

Dr. T. Debeljak

Čehi so takoj, še istega dne 28. oktobra proglasili svojo neodvisnost, sestavili v Pragi vlado in imenovali prof. Masaryka, voditelja emigracije, za prvega predsednika češkoslovaške države. 30. oktobra je zadnji predsednik Avstro-Ogrske, prof. Lamasch tisti, ki je v Švicu pripravil ameriški mir za Avstro-Ogrsko, sporočil, da imajo narodne države pravico, da se ustanavljajo in navežejo diplomatske stike z nevtralnimi državami. Istega dne se je ustanovila tudi — Avstrijska republika, ki je priznala takoj južnoslovaško in češkoslovaško državo. 3. novembra se je sklenilo premirje z Avstro-ogrsko in Antanto in 11. novembra 1918 je odstopil zadnji avstrijski cesar Karl IV. — 16. pa kot ogrski kralj —, ki je še prej razveljavil prisega vseh svojih podanikov, ki so mu jo kdaj dali.

Narodni svet v Ljubljani je bil ustanovljen na pobudo Jugoslovskega odbora na Dunaju iz zastopnikov vseh strank: Slovenske ljudske stranke, Narodno-napredne in socialistične (ki so bili samo udeleženci, ne pa člani) ter Tržaškega političnega društva Edinost, Političnega in gospodarskega društva za Istro ter Katoliškega političnega društva za Koroško — torej od 40 zastopnikov slovenskega političnega življenja.

Imeli so izrazito prehodni značaj: pripraviti vse potrebno za organiziranje vseh drugih Jugoslovanov na enotnem temelju jugoslovanstva za jugoslovaško državo. Zato ni bil samo za Slovence, temveč tudi istrske Hrvatice ter je že v naprej priznaval za svojo nadrejeno oblast bodoči skupni organ

v Zagrebu, ki pa naj se šele ustanovi. In to nalogo so prevzeli Slovenci. Zato je dr. Korošec v tem času imel svoje govore po Dalmaciji, Istri, tudi Hrvatski, ter so na slovenske shode hodili hrvatski, kakor tudi severni slovaški gostje. Najvažnejši dr. Koroščevi shodi v tem zadnjem poletju so bili v št. Vidu, kjer so maja meseca ponovili "slavni vižmarski tabor iz tudi zborovanje vseh Slovencev v Trstu v velikem teatru Politeama Rosetti, leta 1869"; koncem meseca je bilo

Največja slovaška prireditelja pa je bila vzdava plošče v št. Janžu na Dolenjskem v spomin J. E. Kreka, ki se je vršila dan po ustanovitvi Narodnega sveta 18. 8. 1918 v priročju hrvatskih, čeških in poljskih gostov. Toda to je bil že čas, ko vlada ni dovoljevala več podobnih shodov in besed. Korošcu ni bilo več dovoljeno govoriti na konferenci slovaških gostov in članek o Narodnem svetu je bil cenzuriran. Zato je dr. Korošec v št. Janžu izrekel one pomembne besede: "Molčati moram, toda vi boste razumeli tudi naš molk." List krekovcev Jugoslovan, v katerega je redno pisal pisatelj Ivan Cankar, je bil ustavljen.

Pač pa je dr. Šušteršič tisti čas pisal v l. štev. Novic, da je "majniška deklaracija sicer dobra politična poteza, toda izvedbo je treba prihraniti za bodoče"; pobiral je po občinah izjave proti Trumbičevim letakom, ki so jih trosili italijanski avioni ter parkrat imenoval Koroščevo početje za "veleizdajalsko". To je bil že čas francoskih prvih zmag ob Marni in dr. Korošec je Narodnemu svetu sporočil 13. sept.:

"Pripravite se na trenutek, ko bomo ustvarjali lastno državo."

Tu sta prišla dr. Korošec in dr. Šušteršič v največje nasprotstvo, kot vidimo iz omenjenih citatov. Narodni svet je tedaj v zadnjih dveh mesecih ustanovil Pokrajinske narodne svete (Gorica, Trst, Celovec, Maribor) ter tudi po deželi razpredel mreže krajevnih odborov: 130 jih omenja tajnik dr. Jerič (Slovinci v desetletju 1911—1928, str. 147).

Morda bo koga zanimalo, da je ta Narodni svet deloval najprej v Krekovi Zadrudni zvezi, pozneje pa v hotelu Union, dokler se ni preselil v vladno palačo ter da je Zadrudna zveza podprla z milijon in pol kronami to delo.

Narodni svet je imel tedaj predvsem na skrbi: preprečiti nered na slovenskem ozemlju, za kar je kmalu iz Orlov in Sokolov ustanovil narodne straže, potem štiriranje naših mej, s čemer sta se pečala predvsem koroški in štajerski pododbor ter: kako pridobiti Hrvatce za enotno fronto.

Na Hrvatskem je bila vodilna stranka Hrvatsko-srbska koalicija, ki so jo vodili Sv. Pribičević, dr. Ribar in drugi. Ta je bila na vladi in ni hotela trgovati z budimpeštansko vlado, od katere je pričakovala osamosvojitve. Zato so najprej Slovenci organizirali v Zagrebu sestanek slovenskih in Hrvat. poslancev predhodni sestanek 24. septembra, kjer so našli skupno osnovo: "naj bodoči mir prinese jugoslovaškemu narodu združitve, neodvisnost in svobodo".

Tu so izjavili, da "avstroogrška vlada lahko govori samo še v imenu gospodujočih narodov (Nemcev in Madžarov), ne pa podjarmljenih narodov". Težnja po enotni fronti je bila tako močna, da so 27. nato vse stranke izjavile, da bodo ustanovile skupno predstavništvo tudi — brez hrvatsko-

srbske koalicije.

Ko se je nato 1. oktobra odprlo novo zasedanje avstrijskega parlamenta je tam vpriču vse zbornice dr. Korošec ponovil ta zagrebški sklep, da vlada ni pooblaščenca govoriti v imenu avstrijskih podjarmljenih narodov.

Takoj nato — 6. oktobra — se res ustanovilo v Zagrebu Narodno Vijeće (lahko bi imenovali to skupščino "Narodna veča", kakor je dosledno menjuje dr. Mal po staroslovaški terminologiji), ki je za predsednika izvolilo dr. Antona Korošca (7. oktobra). Avstrija ponudila Wilsonu (mir), 9. oktobra je vstopila tudi Hrvatsko-srbska koalicija v Narodno Vijeće. Z podpredsednika sta bila nato izvoljeni dr. Ante Pavelič (Hrvat, ne ga zamuditi za poznejšim Poglavnikom!) in Svetozar Pribičević (Srb). Za tajnika pa samo Srbi in Hrvati: dr. Budisavljević, dr. Lorković, dr. Drinković ter je šele naknadno bil pozvan za slovenskega tajnika dr. Albert Kramer. Takoj je bil ustanovljen tisti centralni skupni forum, od katerega se je Narodni svet v Ljubljani že od vsega početka smatral zavisen in si njena ustanovitve postavil za važen cilj.

V ta čas parlamentarnega zasedanja nekoliko mora spadati zadnji dr. Koroščev razgovor s cesarjem Karlom: "Kajti cesar Karel je izrazil željo, da bi govoril z dr. Korošcem. Pri tej avdijenci je cesar sam začel razgovor in omenil več predlogov, ki niso bili zadovoljili južnoslovaške narodne monarhije. Cesar je razlagal v kakšno stanje je prišla monarhija zaradi Maške deklaracije in sličnih izjav drugih slovaških narodov. Dr. Korošec je mirno poslušal to pripovedovanje, na koncu mirno in trdno rekel: "Majestat, zu spät." (Veličanstvo, prepozno). Cesar se je pri teh besedah stresel in ves zlomljen začel ihteti. V takem stanju ga je dr. Korošec pustil in odšel s sobe. Niti posloviti se nista mogla."

MORIJA NA CESTAH

Ne samo pri nas v Avstraliji, nego po celem svetu morija na cestah postaja največji problem. Čim višja je stopnja civilizacije v poedinah deželi tem več žrtev tam zahtevajo ceste; čim uspešnejša je današnja medicina v boju proti boleznim, toliko več ljudi pomori blaznost modernega cestnega prometa.

Vsakdo od nas se zaveda kako važna je previdnost pri vožnji z motornimi vozili; poznamo prometne predpise, vendar jih kršimo dnevno. Več ali manj prav vsakdo, brez izjeme. Objestnost, nevljudnost in sebičnost nas popadeta čim se vsedemo za volan. Prevelika hitrost in alkohol samo še povečata morilski potencial motornega vozila in popolnoma onemogočita zdravo presojanje. Vendar nam že preprosta pamet pove, da bi samo malo več upoštevanja cestnih pravil ter pravic drugih ljudi lahko prištedili veliko človeških tragedij in ogromno materialne škode.

Toda vse zaman. Kot, da smo obsedeni dirjamo, prehitavamo in tvegamo... Saj se nam ne more ničesar pripetiti... Saj vedno nekdo drugi nastrada... Toda, ta "drugi" misli prav isto!

Tudi v Sloveniji žanje smrt na cestah bogato žetev. Naslednji odlomki člankov iz slovenskih časopisov "Dolenjski list", "Družina" in "Delo" nam bodo pokazali probleme, ki so skoraj istovetni s temi, ki jih imamo v Avstraliji. Prečitajmo in naučimo se vsaj nekaj iz teh člankov; posebno iz onega o "vozniški kulturi". Morda se bomo potem prihodnjič, kadar se bomo zopet vsedli za volan zavedli, da mi sami v prvi vrsti v mnogočem lahko zmanjšamo to nepotrebno morijo na naših cestah.

VSAK DRUGI DAN — SMRT NA CESTI

Ceste v Sloveniji so daleč od vzornih, na območju UJV Celje imajo samo 27,5 km "varne" hitre ceste, v Posavju je del avtomobilske ceste od Bregane do Smednika trenutno najbolj krvav cestni tlak (lani 12 mrtvih). Kravki pregled nesreč vseeno navaja k sklepu, da za vse tragedije ne gre kriviti cest, saj so od 1.862 prometnih nesreč s hudimi poškodbami ali celo smrtnim izidom 1.653 nesreč pozročili domačini (88,8 odst.); torej tisti, ki te ceste vendarle poznajo. Vsemu tudi ne more biti kriv porast motorizacije; saj se je število na novo registriranih vozil lani povečalo le za 7,4

odsto, medtem ko je število nesreč večje za 23 odst.

Krvni davek je bil hud, do kraja leta 134 mrtvih, januar s 15 žrtvami pomeni smrt na cesti že vsaki drugi dan. Najbolj pogosti pozročitelji nesreč so osebni avtomobili, sledijo pešci; med vzroki je lani prednjačila prevelika hitrost, alkohol v krvi voznikov je bil med vzroki na tretjem mestu. Prometniki pravijo, da so lani skušali vplivati na udeležence v prometu predvsem z opozorili in nasveti (izrekli so za 700.000 dinarjev manj mandatnih kazni kot leto prej). Odziv kaže prejšnjemu izigravanju kot dobronamerno upoštevanje.

ALKOHOL PLENI VOZNIŠKA DOVOLJENJA

Med kakšnimi gorami spisov so v lanskem letu sedeli trije novomeški sodniki za prekrške, pove podatek, da so imeli na mizah natanko 5.273 zadev, zraven tega pa še 1.345 iz predlanskega leta, skupno torej 6.318 spisov. Od tega jih razvozljali 5.274.

Za uvod dve ugotovitvi: da se je lani v postopku znašlo precejšnje število mladoletnikov (kar 182), na drugi strani pa je zanimiv podatek, da se je na mizah sodnikov za prekrške znašlo le 9 predlogov oškodovancev pri prometnih nesrečah. Od lanskega leta miličniki ne rešujejo prometnih nezdov, kjer škoda ne presega 20.000 din in kjer ni telesno poškodovanih.

Največ dela je bilo s področja prometnih prekrškov. Nekaj števil: pred sodniki se je znašlo 332 takih, ki so vozili brez vozniškega dovoljenja, 228 vinjenih (všteti tudi mopodisti, kolesarji), 110 kazni pa je bilo izrečenih zaradi slabe tehnične opremljenosti vozil. Veliko voznikov je tako ostalo

brez vozniškega dovoljenja: 203 zaradi ugotovljene vinjenosti(!), medtem ko je vseh ostalih skupaj 39.

In kako je bilo na drugih področjih? Zaradi kršenja javnega reda in miru je bilo kaznovanih 492 oseb, 157 pa zaradi nedostojnega obnašanja, kričanja itd., primerov potepuštva in klateštva je bilo 33, pretepev 135, igranja na srečo 20 in pijančevanja 7.

Skrbi tudi podatek o primerih prostitucije v Novem mestu in ne nazadnje tudi to, da je bilo 60 oseb kaznovanih zaradi kaljenja hišnega reda in miru (prepiri in pretevi v družini itd.).

Eno najhujših preglavic pa so lani delali novomeškemu sodišču za prekrške gospodarski "grehi". Največ je bilo seveda črnih gradenj (kar 48). Nadalje je bilo 36 kršitev predpisov o obrtništvu pa 15 trgovinskih (neprijavljena prodaja, prekupčevanje z avtomobili). Enako število kršitev je bilo tudi zaradi neupoštevanja predpisov o nadzoru nad živili.

Še eno društvo v Sydneyu

Slovensko Narodno Društvo se razvija v kar žihavno, od politike neodvisno kulturno organizacijo. V dveh mesecih delovanja imamo že za seboj dva lepa piknika in izlet v Blue Mountains. Pripravljamo razstavo jugoslovanskih znamk, ki bo brez dvoma za filateliste velika zanimivost. Šahisti pa pojdete v nedeljo 13. avgusta na vseslovensko šahovsko tekmovanje, ki ga prireja Čehoslovaški Klub v Kamps Creek.

V pojasnilo tistim ki so morda slišali drugačne govorice naj na kratko povem, kakšna je podlaga, kakšen je cilj in kakšna so pravila Slovenskega Narodnega Društva.

PODLAGA, prav na kratko, je poštenost in dobra volja.

CILJ je pospeševanje in ohranitev

slovenske kulture v Avstraliji in medsebojna povezava in pomoč.

PRAVILA zahtevajo da podlaga društva ostane nespremenljiva, da se cilj ohrani nedotaknjen in da se društvo ne vmešava v nobeno politično stranko. Zastava društva je tradicionalna slovenska, bela-plava-rdeča, brez vsake insignije.

Namen društva je v pravih objavljen in kdor hoče postati član, dobi s prijavnico tudi pravila, po katerih se bo moral ravnati. Kdor želi postati član, naj se zanima pri prijateljih ki so že člani ali naj piše na naslov:

Slovensko Narodno Društvo,
P.O. Box 180,
Strathfield, N.S.W., 2135
Ivan Kobal

PRAKTIČNA POMOČ MLADINI

pri učenju
vse od vrca pa do vseučilišta
je

THE WORLD BOOK and CHILDCRAFT ENCYCLOPEDIA

Več podatkov dobite brezobvezno pri:

MAGDALENI TOMŠIČ

12 Ida Court
Reservoir, Vic., 3073
Tel. 460-5014

ZAHVALA

vem, ki so s cvetjem ali drugače počastili spomin moje pokojne soproge

IVANKE URBAS

ter jo spremili na njeni poslednji poti. Prav tako se zahvaljujem tudi za številne izraze sožalja meni in moji družini ter za vso pomoč, ki mi je bila nudena v tem težavnem času.

Tone Urbas

Dva osamljena Slovenca, ki prebivata v Tasmaniji želita spoznati dve Slovenki, ki bi hotele živeti v Tasmaniji. — Slika zaželjena. —

Pišite na naslov: P.O. Box 1076, Launceston, Tasmania, 7250.

HUMOR

NEPORAZUM

— Imate kaj proti, draga deklice, če vas povabim v hotelsko sobo... —
— Ne, to pa ne... —
— Samo vprašal sem. Oprostite. —
— ... hotela sem reči, da nimam nikoli kaj proti temu, da me prijazen moški povabi v hotel. —

DRUGIČ BOLJE

Podoficir pred oddelkom vojakov:
— Jože Zgaga, izstopite! Oče vam je umrl. Tu je telegram! —
Oficir pckara podoficirja, da bi lahko tako tragično vest povedal bolj obzirno.
Situacija se ponovi. Spet ukaže podoficir:
— Jože Zgaga, izstopite. Iskreno čestitam, postali ste popolna sirota. —

SCOPE

Mnogojezična revija SCOPE izhaja v Sydney-u in je predvsem namenjena datu izraza etnični različnosti današnje Avstralije. Za podrobnosti o tej reviji se lahko obrnete na naslov:

Mr. Ivan Kobal,
C/o The Saturday Centre,
Box 140, P.O. Cammeray,
N.S.W., 2062

NE MARA GA

Nek tip u gostilni pripoveduje vic, za vic.m. Vsi se krohotojo, le eden se kisló kremži Pa ga vpraša sosed, kaj da mu je.
— Ne maram tega tipa, pravi vprašani, se bom potem doma smejal. —

POTNIŠKA AGENCIJA IZKUŠNJE MNOGO POMENIJO

Tour World je edina potniška agencija v Avstraliji, ki ima usložbeno profesionalno osebje z mnogoletnimi izkušnjami pri potovanjih. Kadar iščete strokovno zanesljiv nasvet ga boste našli samo pri osebah s takimi kvalifikacijami.

Tukaj navajamo samo nekaj zadev pri katerih vam lahko pomagamo:

- Kako prištedite denar kadar potujete.
- Potovanje v Evropo.
- Prekinitve potovanja v mestih, katera hočete obiskati.
- Dovoz sorodnikov v Avstralijo.
- Priprava vseh potrebnih dokumentov.
- Počitnice na Daljnem vzhodu ali na otokih Pacifika.

Telefonirajte gospodu Kostu Pavloviču pri Tour World International ali pa na zasebni telefon 26 5689. S stirašnjastimi leti izkušenj pri potovanju Vam bo znal odgovoriti.

TOUR WORLD INTERNATIONAL
153 Collins St., Melbourne
Tel. 63 4833 (V bližini Town Hall-a)

QANTAS

IATA

JAT

SPREMENJEN NASLOV

CHANGE OF ADDRESS

S. M. PENCA

Dip. B.S., A.A.S.A.

Javni računovodja
sedaj uraduje na

Public Accountant
is now practising at

250-252 SWAN STREET

1. nadstropje — 1st Floor

RICHMOND, Vic.

Tel.: 42-2025

233-5670